

prof. dr Duško Vejnović, redovni profesor Univerziteta u Banjoj Luci, predsjednik Evropskog defendologija centra Banja Luka, glavni i odgovorni urednik naučnih časopisa *Defendologija* i *Sociološki diskurs*

ULOGA RODITELJA U SPORTSKOM RAZVOJU DJECE

Uloga roditelja u sportskom okruženju ima izuzetan značaj i može imati dubok i dugoročan uticaj na sportski razvoj i iskustvo djece i to:

Podrška i motivacija: Roditelji često predstavljaju osnovnu podršku za djecu u njihovim sportskim aktivnostima. Njihova podrška, ohrabrivanje i ohrabrenje igraju ključnu ulogu u motivaciji djece da istraju u sportu, prevaziđu izazove i ostvare svoje sportske ciljeve.

Modeliranje ponašanja: Djeca često posmatraju i oponašaju ponašanje svojih roditelja. Kroz svoje reakcije na pobjede i poraze, način na koji se odnose prema trenerima, suigračima i protivnicima, roditelji mogu neposredno uticati na formiranje moralnih vrijednosti i sportskog ponašanja kod djece.

Finansijska podrška: Učešće u sportskim aktivnostima može biti skupo, sa troškovima za opremu, članarine, putovanja na takmičenja i slično. Roditelji često obezbjeđuju finansijsku podršku koja omogućava djeci da se bave sportom, čime im pružaju priliku da razvijaju svoje vještine i talente.

Uloga mentora: Roditelji mogu biti važni mentorski figure u sportskom razvoju djece. Kroz svoje savijete, iskustva i podršku, mogu dijeliti svoje znanje i vještine sa djecom, pomažući im da nauče kako da postignu svoje sportske ciljeve i razviju se kao sportisti.

Emocionalna podrška: Učešće u sportu može biti emocionalno izazovno za djecu, sa periodima uspona i padova, pobjeda i poraza. Roditelji su često ključni izvor emocionalne podrške koji pomažu djeci da se nose sa tim izazovima, razvijaju emocionalnu otpornost i samopouzdanje.

Uloga roditelja u sportskom okruženju je nezamjenjiva i ima dubok uticaj na sportski razvoj, moralno formiranje i emocionalno blagostanje djece. Kroz svoju podršku, modeliranje ponašanja i mentorski rad, roditelji mogu doprinijeti stvaranju pozitivnog sportskog iskustva koje će djeci omogućiti da rastu kao

sportisti i individue. Roditeljstvo u sportskom kontekstu može se definisati kao kompleksan skup uloga, odgovornosti i interakcija koje roditelji preuzimaju u vezi sa sportskim aktivnostima svoje djece. Ova uloga roditelja obuhvata različite aspekte podrške, vođenja, motivacije i angažovanja u sportskim aktivnostima djece.

Podrška i motivacija: Roditelji pružaju emocionalnu podršku i motivaciju djeci u njihovim sportskim nastojanjima. To može uključivati ohrabrivanje djece da se angažuju u sportu, podršku tokom treninga i takmičenja, kao i pružanje utijehe u slučaju neuspjeha.

Organizacija i podrška logistike: Roditelji često igraju ulogu organizatora u planiranju i podršci logistike vezane za sportske aktivnosti svoje djece, uključujući vožnju na treninge i takmičenja, nabavku sportske opreme i rješavanje administrativnih pitanja poput prijava i članarina.

Učestvovanje u sportskoj zajednici: Roditelji su često aktivni učesnici u sportskim zajednicama u kojima su njihova djeca angažovana. To može uključivati volontiranje kao treneri, pomoćni treneri ili administratori, kao i učešće u organizaciji sportskih događaja i aktivnosti.

Finansijska podrška: Učešće u sportu može biti skupo zbog troškova vezanih za opremu, članarine, putovanja i takmičenja. Roditelji često obezbijavaju finansijsku podršku koja omogućava djeci da se bave sportom.

Modeliranje ponašanja: Roditelji su važni modeli sportskog ponašanja za svoju djecu. Kroz svoje reakcije na pobjede i poraze, odnos prema trenerima, suigračima i protivnicima, roditelji mogu uticati na formiranje sportskih vrijednosti i moralnih principa kod djece.

Roditeljstvo u sportskom kontekstu obuhvata širok spektar uloga i odgovornosti koje roditelji preuzimaju u vezi sa sportskim aktivnostima svoje djece, s ciljem podrške njihovom sportskom razvoju i blagostanju.

Sociološki pristupi roditeljstvu u sportu pružaju različite perspektive za razumijevanje uloge roditelja u sportskom okruženju. Kako se ovi pristupi mogu primijeniti na analizu roditeljstva u sportu:

Funkcionalistički pristup:

Funkcionalistički pristup posmatra društvo kao sistem s različitim djelovima koji zajedno funkcionišu kako bi održali stabilnost i ravnotežu.

U kontekstu roditeljstva u sportu, funkcionalistički pristup bi analizirao ulogu roditelja kao podrške koja doprinosi stabilnosti sportskog sistema. Roditelji pružaju podršku djeci u sportu, što može doprinijeti razvoju timskog duha, samopouzdanja i socijalnih vještina. Takođe, funkcionalistički pristup može istražiti kako roditelji podržavaju sportske organizacije i doprinose održavanju sportske kulture i tradicija u zajednici.

Konfliktni pristup:

Konfliktni pristup posmatra društvo kao arenu sukoba između različitih grupa koje se bore za resurse, moć i prestiž. U kontekstu roditeljstva u sportu, konfliktni pristup bi istraživao potencijalne sukobe između roditelja, trenera, sportskih organizacija i djece. Ovi sukobi mogu proizaći iz različitih interesa i ciljeva, kao što su ambicije za uspjehom, finansijski interesi, ili razlike u stavovima o pristupu treningu i takmičenju. Takođe, konfliktni pristup može istražiti i društvene nejednakosti u sportskom okruženju, kao što su razlike u pristupu sportu između različitih socioekonomskih grupa.

Simbolički interakcionistički pristup:

Simbolički interakcionizam fokusira se na značenja koja ljudi daju svojim djelovanjem i na interakcije između pojedinaca u određenom društvenom kontekstu. U kontekstu roditeljstva u sportu, simbolički interakcionistički pristup bi istraživao kako roditelji i djeca konstruišu značenja vezana za sportske aktivnosti i ulogu roditelja u njima. To može uključivati analizu simboličkih gestova podrške, kao što su aplauzi na utakmicama ili riječi ohrabrenja, kao i interpretaciju situacija na sportskim terenima i van njih. Takođe, ovaj pristup može istraživati kako se roditelji i djeca percipiraju i kako ta percepcija utiče na njihovu interakciju u sportskom okruženju. U sportskom svijetu, formiranje sportskog identiteta kod djece nije samo rezultat njihovih individualnih iskustava na terenu. Roditelji igraju ključnu ulogu u ovom procesu, pružajući osnovu za razumijevanje, prihvatanje i izražavanje sportskih vrijednosti i identiteta. Ova veza između roditelja i formiranja sportskog identiteta kod djece ne samo da utiče na njihove sportske sposobnosti, već i na njihov moralni razvoj i socijalne vještine. Prvo i najvažnije, roditelji su nosioci vrijednosti u procesu socijalizacije u sportu. Kroz svoje postupke, riječi i

stavove, oni prenose ključne sportske vrijednosti kao što su poštovanje prema protivnicima, fer plej, upornost i timski rad. Ovi principi čine temelj sportskog identiteta i oblikuju način na koji djeca doživljavaju sport. Pored prenošenja vrijednosti, roditelji igraju ključnu ulogu u podsticanju interesovanja i angažovanja djece u sportu. Njihova podrška i ohrabrenje mogu biti presudni faktori koji motivišu djecu da istraju u sportu i razvijaju svoje vještine. Takođe, roditelji pružaju emocionalnu podršku u teškim trenucima, pomažući djeci da prevaziđu poraze i nastave da rade na svojim ciljevima.